

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 13, grudzień 2022 12:47

Gabriela Trocka

Odsłony: 1047

Zgodnie z danymi podanymi przez chronpesel.pl corocznie udaremniane jest 6000 prób wyłudzeń na fałszywe dokumenty. Do mediów trafiają również inne przypadki tego rodzaju działalności i często na znaczną skalę, które udaje się udaremnąć dopiero po pewnym czasie.

Jak oszuści wykorzystują skradzioną tożsamość?

Zawieranie umów na prowadzenie rachunku bankowego, umów kredytu i pożyczki, a także rejestrowanie działalności gospodarczej należą niewątpliwie do powszechnie wykonywanych czynności prawnych. Do załatwiania tego typu spraw coraz częściej wykorzystuje się elektroniczne kanały komunikacji. Zdarzają się sytuacje, że dane identyfikujące osobę zostają wykorzystane bez jej wiedzy i zgody np. do wyłudzenia przez przestępcę kredytu i pożyczki, dokonania sprzedaży nieruchomości, której nie jest się właścicielem. Zdarzenia takie mają miejsce w momencie nieuprawnionego pozyskania danych identyfikujących osobę. Przestępcy wykorzystują również do tego celu podrobione dokumenty tożsamości. Nie zawierają one często wizerunku pokrzywdzonego właściciela danych, lecz tzw. "słupa" lub "figuranta", którym może być osoba bezdomna, uzależniona lub nieporadna. Możliwa jest sytuacja, w której pracownicy podmiotów udzielających kredytów i pożyczek albo kurierzy dostarczający umowy do podpisu klienta nie będą w stanie odróżnić takiego dokumentu, jako autentycznego. Mniejsze ryzyko istnieje w sytuacji sprzedaży nieruchomości, przez osobę podającą się przez właściciela, ponieważ notariusze z racji wykonywanego zawodu najczęściej spotykają się z koniecznością weryfikacji różnego rodzaju dokumentów i posiadają doświadczenie zawodowe oraz przechodzą szkolenia pozwalające rozpoznać ich autentyczność. Zdarzają się jednak sytuacje, w których taka umowa zostanie zawarta.

Proponowana zmiana legislacyjna

Wobec tego w ramach KWRiST do zaopiniowania wpłynął **projekt nowelizacji niektórych ustaw w związku z zapobieganiem kradzieży tożsamości**. Projektowana regulacja ustawowa ma na celu wprowadzenie rozwiązań zapobiegających zaciągnięciu na skradzione dane identyfikujące osobę zobowiązań, otwierania rachunków bankowych, zarejestrowania na jej dane działalności gospodarczej oraz sprzedaży nieruchomości, której jest jedynym właścicielem. Wprowadza się konstrukcję zastrzegania numeru PESEL oraz nakłada się obowiązek weryfikacji jego istnienia przez banki, sądy, notariuszy, podmioty udzielające kredytów konsumenckich, a także instytucje rejestrujące założenie działalności gospodarczej.

ZASTRZEŻENIE NUMERU PESEL

Zmiana w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

Proponuje się dodanie rozdziału 3a „Zastrzeżenie numeru PESEL”. Zastrzeżenia swojego numeru PESEL będą mogły dokonać wyłącznie osoby posiadające pełną zdolność do czynności prawnych. Będzie ono dostępne zarówno dla obywateli polskich, jak i obcokrajowców – pod warunkiem, że został im nadany numer PESEL. Projektowane rozwiązanie zapewni automatyczną weryfikację z rejestrem PESEL czy wprowadzany numer PESEL jest prawidłowy i został komuś rzeczywiście nadany (art. 23c ust. 2), ponieważ w Internecie są dostępne generatory numerów PESEL umożliwiające stworzenie prawidłowego numeru PESEL, który może nie być nikomu przypisany. W przypadku zastrzeżenia numeru PESEL – będzie ono dokonane w tym samym dniu, natomiast w razie cofnięcia zastrzeżenia zostanie ono odnotowane w dniu następnym po skorzystaniu z usługi. Rozwiązanie takie ma zapobiegać wycofaniu zastrzeżenia od razu w dniu kradzieży środka identyfikacji elektronicznej. Taka konstrukcja ma zapewnić

dostarczenie podmiotom weryfikującym niezwłocznie informacji o zastrzeżeniu numeru PESEL.

Obowiązek banków do weryfikacji

Zmiana w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.

Proponuje się nałożenie na banki krajowe, instytucje kredytowe, oddziały instytucji kredytowych oraz oddziały banku zagranicznego obowiązku weryfikacji istnienia zastrzeżenia numeru PESEL osoby przed zawarciem umowy na prowadzenie rachunku bankowego lub maklerskiego, kredytu, pożyczki, leasingu i karty kredytowej ma na celu zablokowanie dokonania czynności prawnej, co do której posiadacz numeru PESEL nie wyraził zgody – zastrzegając swój numer identyfikacyjny w tworzonym rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL. Sprawdzenie takiego zastrzeżenia może nastąpić nieodpłatnie za pomocą usługi dostępnej na Gov.pl lub poprzez system zewnętrzny zintegrowany z nowo utworzonym rejestrem zastrzeżeń. Jeśli zobligowana instytucja nie sprawdzi czy zastrzeżenie istniało, a numer PESEL był zastrzeżony, to zawarta umowa pozostaje ważna, ale dochodzenie roszczeń z niej wynikających wobec osoby do której należy numer PESEL oraz zbycie wierzytelności powstałej z tej umowy w drodze przelewu lub w inny sposób jest niedopuszczalne.

Obowiązek sądów do weryfikacji

Zmiana w ustawie z dnia 17 lipca 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego.

Ma ona umożliwić sądowi obiektywne zweryfikowanie, czy numer PESEL pozwanego w dacie zawarcia umowy, z której wynika dochodzone roszczenie był zastrzeżony. Dla sądu do prowadzenia postępowania wystarczająca będzie weryfikacja czy zastrzeżenie numeru PESEL pozwanego istniało w dacie zawarcia umowy (zaciągnięcia zobowiązania) i czy dzień ten nie był dniem dokonania zastrzeżenia. Sugerowane rozwiązanie ma stanowić walor dowodowy w postępowaniu cywilnym i zapobiegać kierowaniu na drogę sądową roszczeń w sytuacjach, w których numer PESEL był zastrzeżony a powód mimo obowiązku weryfikacji istnienia zastrzeżenia wynikającej z przepisów odrębnych regulujących jego działalność skierował sprawę do sądu. Obowiązek weryfikacji istnienia zastrzeżenia numeru PESEL przez sąd spowoduje, że sprawa będzie podlegała rozstrzygnięciu merytorycznemu na etapie postępowania rozpoznawczego, ale będzie on musiał wziąć pod uwagę fakt istnienia zastrzeżenia.

Obowiązek notariuszy do weryfikacji

Zmiana w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie.

Wprowadzany przepis reguluje sytuację, w której jedyny właściciel nieruchomości dokonuje czynności związanej ze zbyciem nieruchomości a jednocześnie jego numer PESEL jest zastrzeżony w rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL. Notariusz odmówi dokonania czynności notarialnej, której przedmiotem jest zbycie albo obciążenie nieruchomości lub udziałów w niej jeśli właścicielem nieruchomości lub udziału w niej jest osoba fizyczna, której numer PESEL widnieje jako zastrzeżony w rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL. Osobie zainteresowanej będzie przysługiwało prawo do wskazanych w ustawie Prawo o notariacie środków odwoławczych. Sprawdzenie takiego zastrzeżenia może nastąpić za nieodpłatnie za pomocą usługi dostępnej na Gov.pl lub poprzez system zewnętrzny zintegrowany z nowo utworzonym rejestrem zastrzeżeń.

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 13, grudzień 2022 12:47

Gabriela Trocka

Odsłony: 1047

Obowiązek podmiotów udzielających kredytów konsumenckich do weryfikacji

Zmiana w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Proponuje się nałożenie na podmioty udzielające kredytów konsumenckich obowiązku weryfikacji istnienia zastrzeżenia numeru PESEL osoby przed zawarciem umowy ma na celu zablokowanie dokonania czynności prawnej, co do której posiadacz numeru PESEL nie wyraził zgody – zastrzegając swój numer identyfikacyjny w tworzonym rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL. Jeśli zobligowana instytucja nie sprawdzi czy zastrzeżenie istniało, a numer PESEL był zastrzeżony, to skutkuje niedopuszczalnością dochodzenia roszczeń z niej wynikających wobec osoby, do której należy numer PESEL oraz brakiem możliwości zbycia wierzytelności powstałej z tej umowy w drodze przelewu lub w inny sposób.

Obowiązek rejestru przedsiębiorców do weryfikacji

Zmiana w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy.

Proponowane przepisy mają na celu wprowadzenie obowiązku weryfikacji przy zakładaniu działalności gospodarczej czy numer PESEL przyszłego przedsiębiorcy jest zastrzeżony. Jeśli takie zastrzeżenie istnieje to działalność gospodarcza nie może być założona. Rozwiązanie to odnosi się do sytuacji, w których na skradzione dane rejestrowana jest firma, a następnie służy ona po rozpoczęciu działalności np. do wyłudzeń towarów i środków pieniężnych oraz usług.